

ПРИВРЕДНИ САВЕТНИК

ЧАСОПИС ЗА РАЧУНОВОДСТВО И ПОСЛОВНЕ ФИНАНСИЈЕ

21

Београд - 2023

**БЕСПЛАТНИ ЈЕДНОДНЕВНИ СЕМИНАР –
У ПРОСТОРИЈАМА ОБРАЗОВНОГ ЦЕНТРА
И ПРЕКО ПЛАТФОРМЕ ZOOM**

**ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ
ЗАКОНА О ЕЛЕКТРОНСКОМ ФАКТУРИСАЊУ
И СЕТА ПОРЕСКИХ ЗАКОНА**

Крајем октобра 2023. године усвојене су измене и допуне већег броја закона која су објављене у „Службеном гласнику РС“, бр. 92 од 27.10.2023. По значају се на првом месту издвајају измене и допуне Закона о електронском фактурисању које ће се примењивати од 1. јануара 2024. године, осим одредаба које се односе на обавезу електронског евидентирања претходног пореза, које се примењују за пореске периоде који почињу после 31. августа 2024. године. Поред њих, као и сваке године, усвојене су и измене и допуне низа пореских закона.

ПРОГРАМ СЕМИНАРА

- **Измене и допуне Закона о електронском фактурисању**
- **Измене и допуне Закона о порезу на доходак грађана**
- **Измене и допуне Закона о доприносима за социјално осигурање**
- **Измене и допуне Закона о здравственом осигурању**
- **Измене и допуне Закона о порезима на имовину**
- **Измене и допуне Закона о накнадама за коришћење јавних добара**
- **Измене и допуне осталих пореских закона**
- **Актуелне теме**
- **Одговори на питања**

Предавачи: Весна Боровић и др Милан Неговановић

**У просторијама Привредног саветника
и преко интернет платформе Zoom**

28. новембар 2023. године

Почетак у 9,00 часова

За све активне претплатнике Привредног саветника учешће на семинару је бесплатно.

Лица која нису претплатници плаћају накнаду у износу од 15.000 ПДВ са укљученим ПДВ. За ова лица у накнаду су укључене и презентације предавача у ПДФ формату

Приликом пријављивања **полазник треба да изабере да ли семинару жели да присуствује у просторији Образовног центра или онлајн преко платформе Zoom.**

Просторија Образовног центра Привредног саветника налази се у Београду у улици Булевар краља Александра бр. 86 на V спрату и може да прими до 70 полазника. Након попуне капацитета у сали сви касније пријављени полазници моћи ће семинару да присуствују преко платформе Zoom.

Пријављивање се врши попуњавањем и слањем пријаве на сајту www.privsav.rs, у оквиру секције **eПродавница – Семинари.**

Детаљне информације у вези са пријављивањем, плаћањем и осталим питањима можете добити на тел: 011/3209645 или путем мејла nenad.stokovic@privsav.rs

РЕДАКЦИОНИ ОДБОР: Иван Антић, Снежана Анђић, Споменка Бабић, Ивана Бараћ, Вера Бјелица, мр Дејан Дабетич, др Тања Ђелић, Андрија Јовичић, Гордана Кесић, др Наташа Ковачевић, Милена Менковић, др Милан Неговановић, мр Живко Нешић, др Миленко Павловић, Милош Петровић, Бранка Радовић, Рада Радовић, Горан Савић, др Драгиша Слијепчевић, Ратомир Слијепчевић, др Милутин Срдић, др Славољуб Станић (председник), Ирина Стевановић-Гавровић, мр Миливоје Цветановић и др Ратомир Ђировић

ИЗДАВАЧ: ПРИВРЕДНИ САВЕТНИК, д.о.о., Београд, Булевар краља Александра бр. 86
Поштански фах 345.

Текући рачуни: 205-5686-05, 170-900-30, 160-186875-14 и 220-135317-86

СЛУЖБА ОБЈАШЊЕЊА ПРОПИСА, тел.: 011-3209-600

СЛУЖБА ПРЕТПЛАТЕ, тел. 011-3209-630, e-mail: pretplataps@privsav.rs

УРЕДНИК ПЕРИОДИЧНИХ ПУБЛИКАЦИЈА

Иван Антић, тел. 32-09-667

ЛЕКТОР

Саво Пешуг

ДИРЕКТОР И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК

др Ратомир Ђировић, тел. 32-09-660, e-mail: privrednis@privsav.rs

Адреса сајта на Интернету: www.privsav.rs

САДРЖАЈ:

Стр.

НОВИ ПРОПИСИ И АКТУЕЛНОСТИ

Измене и допуне Закона о јавним набавкама – Иван Антић	5
Рефундација боловања у складу са инструкцијом РФЗО за примену измена и допуна Закона о здравственом осигурању – Весна Боровић	9

ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ

Повраћај аванса и промена намене аванса – Јована Стојановић	12
1. Аванс и авансни рачун	13
2. Повраћај аванса	14
3. Промена намене аванса	18
Питања и одговори у вези са применом прописа о ПДВ – Јована Стојановић, Горан Лазовић и Тијана Павловић	20
1. ПДВ у грађевинарству – испорука са уградњом столарије без накнаде	20
2. Префактурисавање трошкова	21
3. Издавање рачуна за више појединачних услуга – примена члана 192. ППДВ	21
4. ПДВ импликације и рачуноводствено евидентирање улагања у простор уз накнаду	22
5. Датум обрачуна ПДВ приликом издавања рачуна за промет када је накнада у целини плаћена авансно	22
6. Када се сматра да је извршен промет код испоруке роботске линије купцу у деловима	23
7. Обавеза електронског евидентирања ПДВ када је отказана електронска фактура која је била у статусу „Грешка приликом слања“	23
8. Електронско евидентирање ПДВ на СЕФ по основу промета на мало за који није издат фискални рачун у складу са прописима којим се уређује фискализација	24
9. Мање обрачунати ПДВ у електронској фактури од оног који се дугује у складу са прописима о ПДВ	24
10. Обрачун ПДВ по основу резултата пописа (да ли основицу за обрачун чини „пребијен“ износ мањка са вишком или не)	25
11. Право на одбитак претходног пореза по основу набавке теретног возила путем финансијског лизинга	26

12. Назив купца на електронској фаktури и право на одбитак претходног пореза	26
13. Сторнирање електронске фаktуре по основу грешке која није имала утицај на обрачунати ПДВ	26
14. Евидентирање промета када је извршена отпрема добара и извоз добара у једном пореском периоду, а потврђен иступ добара у наредном	27
15. (Не)могућност остваривања пореског ослобођења по основу превозних услуга које су у вези са привременим извозом добара	27
16. ПДВ третман услуге снимања догађаја коју је обвезник ПДВ пружио Уједињеним нацијама у Босни и Херцеговини	28
17. (Не)постојање обавезе интерног обрачуна ПДВ на услугу поправке опреме коју је страном правно лице које није обвезник ПДВ у Републици пружио домаћем правном лицу	28
18. ПДВ третман промета добара набављених уз примену пореског ослобођења за личне потребе страног особља дипломатског представништва пре истека рока од три године од дана набавке	29

РАЧУНОВОДСТВО

Рачуноводство инвестиционих некретнина у складу са пуним МСФИ – др Ратомир Ћировић	30
1. Уводне напомене	30
2. Дефиниција и класификација инвестиционих некретнина	30
3. Одмеравање инвестиционих некретнина при почетном признавању	34
4. Избор рачуноводствене политике за одмеравање инвестиционих некретнина	35
5. Преноси некретнина које користи власник на инвестиционе некретнине и са инвестиционих некретнина на некретнине које користи власник	40
6. Отуђење инвестиционих некретнина	42
7. Обелодањивања о инвестиционим некретнинама	43
Питања и одговори у вези са прописима о рачуноводству – Горан Лазовић, Тијана Павловић, Иван Антић и др Ратомир Ћировић	44
1. Немогућност рекласификације основног средства (опреме) од стране пословног субјекта који примењује МСФИ за МСП на опрему намењену продаји	44
2. Књижење прихода по основу извоза робе	44
3. Поштански оператори – обвезници ПДВ требало би да купцима издају фискалне рачуне или електронске фаktуре, а не такозване готовинске рачуне	46
4. Утврђивање прихода по основу предуговора о продаји делова грађевинског објекта у току изградње у складу са МСФИ 15	46
5. Рачуноводствени третман повећања обима закупуљеног пословног простора уз исту јединичну цену закупнине у складу са МСФИ 16	47
6. Исправка материјално значајне грешке која је настала услед погрешно утврђене планске цене готових производа	48
7. Рачуноводствени и порески третман промене рачуноводствене политике вредновања залиха робе	48
8. Књижење добијеног авансног рачуна када је уплату аванса извршила Управа за јавни дуг из одобреног дугорочног кредита	49
9. Књижење уговора о финансијском лизингу према МСФИ за МСП врши се на исти начин као и код примене пуних МСФИ	49
10. Начин књижења продаје сопствених производа и робе у малопродајном објекту преко рачуна 134 – Роба у промету на мало	50

СР – Каталогизација у публикацији,

Народна библиотека Србије, Београд, 658 + 657

ПРИВРЕДНИ САВЕТНИК: часопис за рачуноводство и пословне финансије/одговорни уредник др Ратомир Ћировић, – Год. 1, бр. 1 (1952) –. – Београд: Привредни саветник, а.д., 1952

– Предузеће за графичку делатност, трговину и производњу: „Графипроф“, Максима Горког 1а. – 27 цм

Доступно и на: //www.privsav.rs – Петнаестодневно

ISSN 0556–1590 – Привредни саветник

COBISS.SR-ID 16400642

ПОРЕЗ НА ДОБИТ ПРАВНИХ ЛИЦА

Порез на добит по одбитку на накнаде од услуга из члана 40. став 1. тачка 5) Закона о порезу на добит правних лица – Душан Поповић	51
1. Из аспекта Закона о порезу на добит правних лица	51
2. Из аспекта УИДО	59

ДЕВИЗНО ПОСЛОВАЊЕ

Услови и начин под којима резиденти могу држати девизе у иностранству – Тијана Павловић	62
1. Право резидента на држање девиза у иностранству без прибављања посебног одобрења Народне банке Србије	62
2. Право резидента на држање девиза у иностранству уз одобрење Народне банке Србије	63
3. Решење којим се резиденту одобрава држање девиза у иностранству	64
4. Новчане казне за прекршај	65
5. Питања и одговори у вези са држањем девиза на рачунима у иностранству	65

ПОРЕЗ И ДОПРИНОСИ НА ДОХОДАК ГРАЂАНА

Питања и одговори у вези са порезом на доходак грађана и доприносима за обавезно социјално осигурање – Никола Јеринић и Весна Боровић	68
1. Испуњеност критеријума од десет година за изузимање од опорезивања порезом на капитални добитак и непостојање обавезе подношења пореске пријаве на Обрасцу ППДГ-3Р	68
2. Пренос права својине на стану запосленом и пореске последице (поклон, продаја на рате и тренутак стицања права на укњижбу)	68
3. Плаћање дневница преко неопорезивог износа за службено путовање и плаћање додатног образовања за оснивача и директора привредног друштва који је ангажован ван радног односа	69
4. Давање удела без накнаде физичком лицу и опције за повлачење дела оснивачког улога од стране власника капитала	69
5. Исплата разлике зараде након привременог удаљења запосленог са рада	71
6. Исплата зараде пензионеру по уговору о раду са непуним радним временом	72
7. Исплата минималне зараде малолетном лицу	73
8. Исплата бонуса бившим запосленима	74
9. Исплата бонуса запосленој на породилском одсуству	74
10. Последице исплате нето зараде пре уплате пореза и доприноса	75

РАДНИ ОДНОСИ

Питања и одговори у вези са радним односима – Никола Јеринић	76
1. Обавезе послодавца поводом достављања решења којим се утврђује потпуни губитак радне способности запосленог	76
2. Да ли премештање запосленог са једног на друго радно место код послодавца утиче на максимални рок трајања уговора о раду на одређено време од двадесет и четири месеца	76
3. Поступање послодавца у случају када запослена остварује право на накнаду зараде због неге члана уже породице до дететове осамнаесте године живота	77
4. Уговор о раду отказује се решењем у писаном облику (усмени отказ нема правно дејство)	78

ФИСКАЛИЗАЦИЈА

Питања и одговори у вези са фискализацијом – Горан Лазовић и Иван Антић	79
1. Издавање фискалног рачуна дипломати и пореско ослобођење (ПДВ)	79
2. Исказивање података у Збирној евиденцији на СЕФ по основу рефундације фискалних рачуна за промет	79
3. Максимални износ који обвезник фискализације може наплатити у готовини од купца	81
4. Физичко лице које је обвезник ПДВ је обвезник пореза на приходе од самосталне делатности у смислу Закона о фискализацији	81

5. Поврат аванса физичком лицу услед раскида предуговора	81
6. Копија рефундација може да служи као документ о смањењу основице из члана 53. став 2. Правилника о ПДВ	81
7. Продаја пословног простора физичком лицу евидентира се преко електронског фискалног уређаја	82

КРАТКЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

Кратке информације – др Ратомир Ћировић, Весна Боровић, Иван Антић и мр Дејан Даветић	84
1. Закон о рачуноводству дозвољава вођење пословних књига по уговору о допунском раду	84
2. Накнада за обављање делатности трговине на мало дуванским и сродним производима од 4. новембра 2023. године износи 25.000 динара	85
3. Нов начин регистрације привредних субјеката на Порталу јавних набавки	85
4. Обавештење о почетку, односно престанку исплате личне зараде предузетника за 2024. годину	86
5. Потврде о резидентности Румуније издају се у електронском формату	86

МИШЉЕЊА НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА

Мишљења надлежних органа у вези са применом прописа	87
Порез на доходак грађана	87
Порески поступак и пореска администрација	88
Рачуноводство	90
Обједињена мишљења	92

РОКОВНИК

Роковник за подношење прописаних обрачуна и за плаћање обавеза у месецу децембру 2023. године – Весна Боровић	96
--	----

АКТУЕЛНИ ПОДАЦИ

Актуелни подаци – Весна Боровић	99
--	----

ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ ЗАКОНА О ЈАВНИМ НАБАВКАМА

Народна скупштина РС усвојила је Закон о изменама и допунама Закона о јавним набавкама („Службени гласник РС“, бр. 92/23 – у даљем тексту: Закон о изменама и допунама).

Овај закон ступио је на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику РС“, односно 4.11.2023. године, а примењују се одложено од **1.01.2024. године**, осим одредбе члана 183. ст. 3. и 4. Закона о јавним набавкама (у даљем тексту: Закон) која се примењује од дана ступања на снагу Закона о изменама и допунама.

Подзаконски акти за спровођење овог закона биће донети до дана почетка примене овог закона.

Након три године примене Закона, у циљу постизања што боље ефикасности и економичности у поступцима јавних набавки, односно њиховог спровођења у потпуности у складу са прописима и са начелима јавне набавке – транспарентности, обезбеђења тржишне конкуренције, једнаког положаја свих заинтересованих привредних субјеката и др., органи надлежни за вршење надзора над применом закона извршене су његове измене и допуне.

Најважније измене и допуне у Закону су следеће:

- 1) увођење начела заштите животне средине;
- 2) службеник за јавне набавке, односно лице које је стекло сертификат за службеника за јавне набавке је обавезан члан комисије за јавне набавке у поступцима јавних набавки чија је процењена вредност већа од 3.000.000 динара;
- 3) прописивање рока од 30 дана у којем наручилац има обавезу да поднесе предлог за покретање прекршајног поступка Канцеларији за јавне набавке, уколико привредни субјект не достави доказ и изјаву подизвођача да му је извршено плаћање његових доспелих потраживања, у законом прописаном року;
- 4) примена критеријума за доделу уговора који није заснован само на цени, већ и квалитету, за тачно одређене категорије услуга;

5) основ за доношење подзаконског акта Канцеларије за јавне набавке којим ће бити прописане врсте добара, услуга и радова за које наручиоци имају обавезу да примењују еколошке аспекте приликом одређивања техничких спецификација, критеријума за избор привредног субјекта, критеријума за доделу уговора или услова за извршење уговора о јавној набавци;

6) уводи се одредба којом је прописан рок у којем је наручилац дужан да донесе одлуку о обустави поступка јавне набавке;

7) обавеза доношења нове одлуке о додели уговора за наручиоце, у случају када изабрани понуђач одбије да закључи уговор;

8) формирање базе података која, поред информација о свим уговорима закљученим након спроведеног поступка јавне набавке и изменама истих, садржи и податке о уговорима/наручбеницама закљученим, односно издатим у складу са чланом 27. Закона, којим су прописани прагови до који се одредбе овог закона не примењују;

9) основ за доношење подзаконског акта министарства надлежног за послове финансија којим се уређује вршење надзора над извршењем уговора;

11) Комисији за заштиту конкуренције омогућава се приступ бази података за потребе обављања послова из своје надлежности;

12) начин регистрације привредних субјеката на Порталу јавних набавки;

13) измена и брисање појединих прекршаја наручилаца, као и увођење нових;

14) основ за све државне органе надлежне за контролу законитости трошења јавних средстава да поднесу захтев за покретање прекршајног поступка када поступајући у оквиру својих надлежности утврде да је учињена повреда овог закона која може да буде основ прекршајне одговорности;

15) обавеза подношења захтева за заштиту права, жалбе и других поднесака у поступку заштите права искључиво електронским путем;

РЕФУНДАЦИЈА БОЛОВАЊА У СКЛАДУ СА ИНСТРУКЦИЈОМ РФЗО ЗА ПРИМЕНУ ИЗМЕНА И ДОПУНА ЗАКОНА О ЗДРАВСТВЕНОМ ОСИГУРАЊУ

У „Привредном саветнику“, бр. 19/23, писали смо о Предлогу Закона о изменама и допунама Закона о здравственом осигурању, који је у међувремену усвојен и објављен у „Службеном гласнику РС“, бр. 92/23.

Измене и допуне Закона о здравственом осигурању (у даљем тексту: Закон), ступиле су на снагу 4. новембра 2023. године. Од овог датума примењују се, између осталог, и одредбе Закона које се односе на документацију која се подноси надлежној филијали РФЗО уз захтев за рефундацију накнаде зараде на терет средстава обавезног здравственог осигурања.

Подсећамо, реч је о измењеној одредби члана 102. Закона према којој послодавац више нема обавезу да врши обрачун накнаде зараде која се исплаћује на терет средстава РФЗО, већ само доставља захтев за исплату накнаде зараде надлежној филијали, која врши обрачун. Такође, скраћени су рокови за реализацију исплате накнаде зараде.

Наиме, послодавац је дужан да поднесе захтев за остваривање накнаде зараде филијали РФЗО најкасније **у року од 15 дана** од дана исплате зараде за месец на који се накнада односи (уместо досадашњих 30 дана).

Након што послодавац достави захтев за исплату накнаде зараде, филијала РФЗО утврђује право на накнаду зараде, висину накнаде зараде и најкасније **у року од 21 дан** од дана пријема захтева за исплату накнаде зараде (уместо досадашњих 30 дана) са свим доказима потребним за исплату врши обрачун накнаде зараде, који доставља послодавцу и преноси одговарајући износ средстава на посебан рачун послодавца.

Након тога, дозначена средства послодавац је дужан да исплати осигуранику најкасније **у року од седам дана** од дана њиховог пријема (уместо досадашњих 30 дана), а уколико исплата у наведеном року није извршена, послодавац је дужан да врати средства филијали са каматом за која су средства

увећана док су се налазила на посебном рачуну послодавца.

Министар је овлашћен да донесе подзаконски акт, којим ће се уредити ближи услови, начин и поступак, као и друга питања значајна за остваривање права на накнаду зараде.

У вези са реализацијом наведених законских решења, многи послодавци сусрећу се са дилемом шта је потребно доставити од документације за рефундацију боловања на терет средстава РФЗО почев од 4. новембра 2023. године, као дана ступања на снагу измењених и допуњених одредаба Закона.

Као посебно питање које се логично наметнуло након ове измене у Закону, јесте начин попуњавања и исказивања података у **Обрасцу ОЗ-10 Списак обрачунатих – исплаћених накнада зарада**, будући да овај образац садржи колоне предвиђене за унос података о бруто накнади, обрачунатим доприносима на и из накнаде, обрачунатом порезу и нето накнади. Ове податке послодавци су пре усвојених измена и допуна Закона исказивали у овом образцу на основу обрачуна накнаде који су самостално вршили.

Након укидања обавезе достављања обрачуна накнаде зараде уз захтев за рефундацију, престаје и обавеза послодавца да податке о обрачунатим накнадама исказује у Обрасцу ОЗ-10. Међутим, овај образац ће се и даље достављати као обавезна документација уз захтев за рефундацију боловања, али ће се подаци у овом образцу исказивати на нешто другачији начин.

У вези са овим питањем, РФЗО – Сектор за здравствено осигурање издао је инструкцију за примену измењених и допуњених одредаба Закона бр. 30-02/9 број: 180-1859/23 од 31.10.2023. године, са којом су упознате све филијале/испоставе које раде на пословима обрачуна накнаде зараде. Суштина наведене инструкције огледа се у следећем:

ПОВРАЋАЈ АВАНСА И ПРОМЕНА НАМЕНЕ АВАНСА

Повраћај, односно промена намене аванса доводи до недоумица у пракси у смислу исправног поступања из аспекта прописа којима се уређују ПДВ и електронско фактурисање. Томе доприносе различите ситуације и околности обвезника ПДВ у којима долази до раскида или измена одредаба уговора.

Чланом 182. став 1. Правилника о порезу на додату вредност („Службени гласник РС“, бр. 37/21, . . . и 96/23 – у даљем тексту: Правилник о ПДВ) прописано је да када се после извршеног промета добара и услуга **промени накнада** за тај промет, обвезник ПДВ издаје документ о повећању или смањењу накнаде, односно документ о повећању или смањењу основице. Овај документ обавезно садржи податке о:

1. Називу, адреси и ПИБ издаваоца документа;
2. Месту и датуму издавања и редном броју документа;
3. Називу, адреси и ПИБ примаоца документа;
4. Износу за који је смањена, односно повећана основица за обрачунавање ПДВ, пореској стопи и износу за који је смањен, односно повећан износ обрачаног ПДВ – у случају опорезивог промета за који је обвезник ПДВ – издавалац документа порески дужник у складу са Законом о порезу на додату вредност („Службени гласник РС“, бр. 84/04, . . . и 138/22 – у даљем тексту: Закон о ПДВ);
5. Износу за који је смањена, односно повећана накнада, без ПДВ у случају опорезивог промета за који обвезник ПДВ – издавалац документа није порески дужник у складу са Законом о ПДВ;
6. Износу за који је смањена, односно повећана накнада за промет добара и услуга – у случају промета који је ослобођен ПДВ и промета који не подлеже опорезивању, а за који се издаје рачун у складу са овим правилником;
7. Напомену да се за промет добара и услуга примењује систем наплате у складу са Законом о ПДВ – у случају када се за тај промет примењује систем наплате;

8. Броју и датуму издавања рачуна за извршени промет добара и услуга, односно датуму почетка и датуму завршетка временског периода у којем су издати рачуни за извршени промет добара и услуга, у случају када се измена врши за све рачуне издате једном лицу у том временском периоду.

Документ о повећању, односно о смањењу издаје обвезник ПДВ који је издао рачун за промет добара или услуга у складу са чл. 42. и 43. Закона о ПДВ.

Подсетимо, чланом 29. Правилника о изменама и допунама Правилника о порезу на додату вредност („Службени гласник РС“, бр. 7/23), који је ступио на снагу 1. фебруара 2023. године, додат је нови став 3. у члану 182. којим је прописано да се претходно наведене одредбе сходно примењују и у случају када наплаћени аванс за који је издат авансни рачун престане да се сматра авансом за промет добара, односно услуга, у потпуности или делимично, **осим** у случају када наплаћени аванс или део аванса постане накнада, односно део накнаде за извршени промет добара, односно услуга. Другим речима, ситуација када се наплаћени аванс не искористи за промет добара, односно услуга (за који је плаћен) не сматра се променом накнаде након извршеног промета добара и услуга (јер до промета за који је аванс плаћен није ни дошло), али у том случају сходно се примењују иста правила која се односе на издавање документа о смањењу.

Чланом 14. Правилника о електронском фактурисању („Службени гласник РС“, бр. 47/23 – у даљем тексту: Правилник о ЕФ) су прописани елементи, између осталог, документа о смањењу који се узимају за једну авансну фактуру или један авансни рачун.

У наставку се бавимо применом наведених правила и конкретним примерима из праксе¹.

¹ Предмет овог чланка нису испоруке за које постоји обавеза издавања фискалног рачуна у складу са прописима којим се уређује фискализација.

ПИТАЊА И ОДГОВОРИ У ВЕЗИ СА ПРИМЕНОМ ПРОПИСА О ПДВ

1. ПДВ у грађевинарству – испорука са уградњом столарије без накнаде

Питање:

Лице Б врши испоруку столарије са уградњом без накнаде Лицу А. Лице А и Лице Б се не сматрају повезаним лицима. Да ли се Лице А сматра пореским дужником за овај промет? Да ли Лице Б има право на одбитак ПДВ по основу набавке столарије? На који начин се врши рачуноводствено евидентирање у пословним књигама Лица А и Лица Б?

Одговор:

– *ПДВ импликације испоруке са уградњом столарије*

Лице Б **нема право на одбитак претходног пореза** по основу набавке столарије, с обзиром на то да нису испуњени услови прописани чланом 28. став 1. Закона о порезу на додату вредност („Службени гласник РС“, бр. 84/04, . . . и 138/22 – у даљем тексту: ЗПДВ), односно ова набавка се не врши за сврху обављања делатности Лица Б са правом на одбитак претходног пореза, већ за сврху донирања.

У складу са чланом 3. став 1. тачка 1) ЗПДВ предмет опорезивања ПДВ је испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици **уз накнаду**, у оквиру обављања делатности. Чланом 4. став 4. тачка 2) истог закона са прометом добара уз накнаду изједначава се сваки други промет добара без накнаде. Даље, у складу са чланом 4. став 5. ЗПДВ, узимање добара, односно сваки други промет добара из става 4. овог члана **сматра се прометом добара уз накнаду под условом** да се ПДВ обрачунат у претходној фази промета на та добра или њихове саставне делове **може одбити у потпуности или сразмерно**, независно од тога да ли је остварено право на одбитак претходног пореза.

Узимајући у обзир да Лице Б **нема право на одбитак претходног пореза**, испорука столарије са уградњом **без накнаде не изједначава се са прометом извршеним уз накнаду** у складу са поменутиим чланом 4. став 5. ЗПДВ. Напомињемо да би се у конкретном случају **уградња** столарије сматрала споредним прометом уз промет столарије коју врши Лице Б Лицу А, односно реч је о истим добрима које набавља Лице Б и чији промет ово лице врши Лицу А.

Другим речима, промет који Лице Б врши Лицу А није предмет опорезивања ПДВ, односно ПДВ се не обрачунава и не плаћа, па самим тим није потребно утврђивати ко се сматра пореским дужником за овај промет (односно, није потребно утврђивати испуњеност услова за примену члана 10. став 2. тачка 3) ЗПДВ). Уколико ово лице издаје рачун Лицу А, потребно је ставити напомену да се ПДВ не обрачунава у складу са чланом 3. и чланом 4. ст. 4 и 5. ЗПДВ. Уколико се издаје електронска фактура, потребно је унети пореску категорију *ОЕ – Није предмет опорезивања ПДВ 2* уз коришћење шифре *PDV-RS-4-4-2NP*.

Сматрамо да **уговором између Лица А и Лица Б** треба да буде прецизирано, између осталог, да се испорука столарије са уградњом врши без накнаде, за сврху донирања (односно без обавезе плаћања у новцу и/или противчинидбе у било којем облику).

– *Рачуноводствено евидентирање*

Код лица Б се у висини цене коштања по претходном основу евидентирају трошкови материјала, рада, амортизације производних машина и погона и сл. у циљу испоруке столарије са монтажом. Из аспекта пореза на добит правних лица ово треба третирати као трошкове донација.

Код лица А, књижења ће зависити од конкретне ситуације. Може бити случај да је ова донација заправо примљена од лица Б које је иначе купац производа/услуга Лица А и да је можда адекватно применити у

РАЧУНОВОДСТВО ИНВЕСТИЦИОНИХ НЕКРЕТНИНА У СКЛАДУ СА ПУНИМ МСФИ

1. Уводне напомене

У прошлом броју овог часописа објавили смо посебан чланак о рачуноводственом третману инвестиционих некретнина у складу са МСФИ за МСП у којем смо, поред осталог, истакли основне разлике у третману инвестиционих некретнина које се евидентирају према МСФИ за МСП у односу на пуне МСФИ. С обзиром на значајне разлике које постоје између тих стандарда, у овом чланку дајемо објашњења примене пуних МСФИ на рачуноводствени третман инвестиционих некретнина, а посебно на класификацију, признавање, избор рачуноводствених политика, одмеравање по набавној и фер вредности, пренос са некретнина које користи власник на инвестиционе некретнине, њихово отуђење и обелодањивање.

У глобалу, некретнине обухватају посебну врсту имовине као што су земљиште и грађевински објекти (подземни и надземни) које користе субјекти за обављање делатности. У зависности од сврхе за коју се држе и користе, рачуноводствена регулатива разликује две опште врсте некретнина, и то:

1) **некретнине које користи власник**, које се држе за коришћење у производњи производа или испоруци добара или услуга, за изнајмљивање другима или за административне сврхе, као и за продају у редовном току пословања које се признају, одмеравају и обелодањују у складу са МРС 16 *Некретнине, постројења и опрема*, МРС 2 *Залихе* и МРС 41 *Пољопривреда*, и

2) **инвестиционе некретнине**, које се држе (од стране власника или корисника лизинга као имовина са правом коришћења) у циљу остваривања прихода од закупнине или пораста вредности капитала или и једног и другог које се признају, одмеравају и обелодањују у складу са МРС 40 *Инвестиционе некретнине*.

Пуни МСФИ захтевају да се у Билансу стања одвојено од некретнина које користи власник исказују инвестиционе некретнине (параграф 54(а) (б) МРС 1 *Презентација финансијских извештаја*). Такође,

Правилник о Контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике, прописује да се инвестиционе некретнине исказују на посебном рачуну 024 – Инвестиционе некретнине, а некретнине које користи власник одвојено на другим рачунима у оквиру групе 02 – Некретнине, постројења и опрема.

Инвестиционе некретнине, као и некретнине које користи власник, након почетног признавања по набавној вредности, могу се одмеравати по фер вредности или по набавној вредности, у зависности од изабране рачуноводствене политике коју субјект примењује на одмеравање инвестиционих некретнина. Међутим, постоји значајна разлика у начину рачуноводственог третмана промена фер вредности код инвестиционих некретнина у складу са МРС 40 у односу на промене фер вредности некретнина, постројења и опреме у складу са МРС 16, о чему ће бити више речи у наставку.

2. Дефиниција и класификација инвестиционих некретнина

Инвестициона некретнина дефинисана је у параграфу 5 МРС 40 као некретнина (земљиште или зграда¹ – или део зграде или обоје) коју држи власник или корисник лизинга као имовину с правом коришћења у циљу остваривања прихода од закупнине или пораста вредности капитала или и једног и другог, а не за:

1 У званичном преводу МРС 40 који је објављен у „Службеном гласнику РС“, бр. 123/20, енглеска реч „**building**“ преведена је као **објекат**, а не као „зграда“, што нашим субјектима отежава правилну примену МРС 40 приликом класификације разних објеката који нису зграде а који се дају у закуп ради остваривања прихода, као што су билборди, рекламни панони, телекомуникациони торњеви и водови, резервоари за складиштење гаса и слично. За објекте који се не сматрају зградама (који немају зидове, подове и кров) који се дају у закуп нису испуњени услови да се класификују као инвестициона некретнина у складу са параграфом 8 МРС 40. У том смислу дато је и објашњење Одбора за тумачење МСФИ у документу IASB Meeting, Project: Matters arising from the IFRS Interpretations Committee, јули 2014.

ПИТАЊА И ОДГОВОРИ У ВЕЗИ СА ПРОПИСИМА О РАЧУНОВОДСТВУ

1. Немогућност рекласификације основног средства (опреме) од стране пословног субјекта који примењује МСФИ за МСП на опрему намењену продаји

Питање:

Пословни субјект, који примењује МСФИ за МСП, је основно средство набављено после 2019. године, рекласификовао дана 2.01.2023. године на опрему за даљу продају (са рачуна 023 на рачун 145). Та опрема продата је у мају 2023. године. Обрачун рачуноводствене амортизације није вршен у 2023. години. Да ли се врши обрачун пореске амортизације у 2023. години, или тај обрачун престаје са даном 2.01.2023. године?

Одговор:

Пословни субјект у конкретном случају примењује МСФИ за МСП. Тај међународни рачуноводствени стандард **не дозвољава** рекласификацију некретнина, постројења и опреме који су се користили као основна средства на средства која се држе за продају (параграф 17.26), тј. исти се не прекњижавају са рачуна групе 02 на рачуне групе 14, већ остају евидентирани на рачунима групе 02 и вреднују се у складу са одабраном рачуноводственом политиком, што значи да и даље подлежу обрачуна рачуноводствене амортизације. Чињеница да је донета одлука да се основно средство прода упућује на то да је њему можда умањена вредност и да је потребно извршити тестирање на обезвређење. С обзиром на то да је код конкретног пословног субјекта ово дешавање присутно у 2023. години и да је средство продато у тој години, не мора се вршити тест на обезвређење, јер ће целокупан ефекат у пословним књигама бити исказан преко добитка (губитка) од продаје тог средства.

Према томе, потребно је сторнирати књижење преноса основног средства са рачуна 023 на рачун 145

и потребно је обрачунати рачуноводствену амортизацију за 2023. годину, до дана продаје.

Кад је реч о обрачуна пореске амортизације, имајући у виду то да је реч о основном средству набављеном од 2019. године, чланом 3. став 6. Правилника о амортизацији сталних средстава која се признаје за пореске сврхе („Службени гласник РС“, бр. 93/19) прописано је да **обрачун пореске амортизације започиње и престаје истовремено са обрачуном рачуноводствене амортизације**. Додатно, чланом 10б став 2. Закона о порезу на добит правних лица („Службени гласник РС“, бр. 25/01, . . . и 118/21) прописано је да се под сталним средствима за која се обрачунава пореска амортизација сматрају она која се и према прописима из рачуноводства и МРС/МСФИ, односно **МСФИ за МСП сматрају сталним средствима**, осим природних богатстава која се не троше и гудвила. Дакле, средство у конкретном случају се и даље до момента продаје сматра сталним средством према МСФИ за МСП. Према томе, како се у конкретном случају рачуноводствена амортизација обрачунава до датума продаје основног средства, за исти период обрачунава се и пореска амортизација (претпоставка је да постоји износ који се амортизује).

2. Књижење прихода по основу извоза робе

Питање:

Када треба књижити приход по основу извоза робе? Да ли је то датум отпочињања отпреме, преноса својине или зависи од паритета испоруке?

У складу са паритетом DDP – „Испоручено са плаћеним дажбинама“, ми као продавац смо дужни да носимо све трошкове доставе робе на назначено место одредишта. Од нас се очекује да спремимо робу за извоз, извршимо извозно царинење, отпремимо робу, ангажујемо превозника, извршимо увозно царинење робе, односно да робу ставимо на располагање купцу

ПОРЕЗ НА ДОБИТ ПО ОДБИТКУ НА НАКНАДЕ ОД УСЛУГА ИЗ ЧЛАНА 40. СТАВ 1. ТАЧКА 5) ЗАКОНА О ПОРЕЗУ НА ДОБИТ ПРАВНИХ ЛИЦА

1. ИЗ АСПЕКТА ЗАКОНА О ПОРЕЗУ НА ДОБИТ ПРАВНИХ ЛИЦА

1.1. Предмет опорезивања

Према члану 40. став 1. тачка 5) Закона о порезу на добит правних лица (у даљем тексту: ЗПДПЛ), уколико међународним уговором о избегавању двоструког опорезивања (у даљем тексту: УИДО) није друкчије уређено, порез на добит по одбитку по стопи од **20%** обрачунава се и плаћа на приходе које оствари нерезидентно правно лице од резидентног правног лица по основу накнада од услуга:

1. Истраживања тржишта;
2. Рачуноводствених и ревизорских услуга, и
3. Других услуга из области правног и пословног саветовања,

независно од места њиховог пружања или коришћења, односно места где ће бити пружене или коришћене.

Према томе, предмет опорезивања порезом на добит по одбитку јесу накнаде које нерезидентна правна лица остварују од резидентних правних лица **искључиво по основу пружања претходно набројане три категорије услуга**. Скрећемо пажњу на то да ово правило важи само у случају када накнаду од услуга остварује лице **које није порески резидент јурisdикције са преференцијалним пореким системом** (у даљем тексту: ЈППС).

Наиме, када је реч о накнадама по основу пружања услуга које остварују лица из ЈППС, законодавац је прописао шири делокруг предмета опорезивања, што произлази из одредбе члана 40. став 4. ЗПДПЛ. Поменутом одредбом је као изузетак од општег правила прописано да се на приходе које оствари нерезидентно правно лице из ЈППС, између осталог, по основу **услуга**, без обзира на место њиховог пружања или

коришћења, односно место где ће бити пружене или коришћене, обрачунава и плаћа порез по одбитку по стопи од **25%**.

На основу овако уопштене формулације одредбе члана 40. став 4. ЗПДПЛ, без прецизног навођења услуга које су предмет опорезивања, проистиче да у ситуацијама када је прималац прихода нерезидентно правно лице из ЈППС, предмет опорезивања јесу накнаде по основу **свих врста услуга које ово лице остварује од резидентног правног лица, а не само накнаде по основу услуга које су наведене у члану 40. став 1. тачка 5) ЗПДПЛ**.

То значи да су поред накнада од услуга истраживање тржишта, рачуноводствених и ревизорских услуга и других услуга из области правног и пословног саветовања, предмет опорезивања порезом на добит по одбитку и накнаде по основу свих осталих категорија услуга које нерезидентно правно лице из ЈППС пружа резидентном правном лицу (од којих се у пракси најчешће срећу туристичке услуге, услуге превоза и сл.).

Будући да смо о опорезивању нерезидентних правних лица из ЈППС детаљно писали у ПС 21/2022, у наставку се овом темом нећемо бавити, већ ће нам фокус бити на **опорезивању прихода које по основу накнада од услуга из члана 40. став 1. тачка 5) ЗПДПЛ остварују нерезидентна правна лица која нису порески резиденти ЈППС**.

Услуге из члана 40. став 1. тачка 5) ЗПДПЛ, као предмет опорезивања порезом на добит по одбитку, ближе су уређене *Правилником о врстама услуга по основу којих нерезидентно правно лице остварује приход који се опорезује порезом по одбитку* (у даљем тексту: Правилник).

Правилником је у члану 1. став 2. експлицитно назначено (слично као у самој одредби члана 40.

УСЛОВИ И НАЧИН ПОД КОЈИМА РЕЗИДЕНТИ МОГУ ДРЖАТИ ДЕВИЗЕ У ИНОСТРАНСТВУ

Законом о девизном пословању („Службени гласник РС“, бр. 62/06, . . . и 30/18 – у даљем тексту: Закон) у члану 27. прописано је да **резиденти¹ могу држати девизе код банке у иностранству под условима и на начин који пропише Народна банка Србије.**

Извршни одбор Народне банке Србије, прописао је *Одлуку о условима под којима и начину на који резиденти могу држати девизе на рачуну код банке у иностранству* („Службени гласник РС“, бр.31/12, . . . и 67/23 – у даљем тексту: Одлука).

Одлуком се утврђује право резидента да држи девизе на рачунима у иностранству, на начин и под условима утврђеним Одлуком:

- без прибављања посебног одобрења Народне банке Србије;
- уз прибављање одобрења Народне банке Србије.

1 У смислу овог закона:

(1) Резиденти су:

- 1) правно лице које је регистровано и има седиште у Републици;
- 2) предузетник – физичко лице које је регистровано у Републици и које ради стицања добити, у виду занимања, обавља законом дозвољену делатност;
- 3) огранак страног правног лица уписан у регистар код надлежног органа у Републици;
- 4) физичко лице које има пребивалиште у Републици, осим физичког лица које има боравак у иностранству дужи од годину дана;
- 5) физичко лице – страни држављанин који на основу дозволе за боравак, односно радне визе борави у Републици дуже од годину дана, осим дипломатско-конзуларних представника страних земаља и чланова њихових породица;
- 6) корисници средстава буџета Републике Србије, корисници средстава организација за обавезно социјално осигурање и корисници средстава буџета локалне власти, као и други корисници јавних средстава који су укључени у систем консолидованог рачуна трезора;
- 7) дипломатско, конзуларно и друго представништво у иностранству које се финансира из буџета Републике и домаћи држављани запослени у тим представништвима, као и чланови њихових породица.

1. Право резидента на држање девиза у иностранству без прибављања посебног одобрења Народне банке Србије

Према Одлуци, девизе на рачуну код банке у иностранству могу држати следећи резиденти:

1) **дипломатска, конзуларна и друга представништва Републике Србије у иностранству** која се финансирају из буџета Републике Србије – до износа неопходног за финансирање тих представништава наведеног у решењу министарства надлежног за спољне послове, односно другог надлежног органа;

2) **домаћи држављани запослени у представништвима** из одредбе под 1) овог става – до укупног износа зарада остварених од момента упућивања у та представништва;

3) **лица која се упућују на рад у мисију Републике Србије у иностранству** на основу одлуке надлежног органа, као и **представници државног органа који у иностранству бораве на основу одлуке Владе Републике Србије** – до износа наведених у тим одлукама;

4) **лица која се на стручно усавршавање у иностранству упућују на основу решења** – у висини трошкова из тог решења, као и лица којима се могу преносити средства плаћања по основу издржавања породице – до износа утврђеног прописом којим се уређују лични и физички преноси средстава плаћања у иностранство и из иностранства;

5) **лица која се исељавају из Републике Србије, уз доказ о исељењу** – до износа који је пренет, односно изнет из Републике Србије у смислу прописа из одредбе под 4) овог става;

6) **страни држављани који на основу дозволе за боравак, односно радне визе бораве у Републици Србији дуже од једне године;**

ПИТАЊА И ОДГОВОРИ У ВЕЗИ СА ПОРЕЗОМ НА ДОХОДАК ГРАЂАНА И ДОПРИНОСИМА ЗА ОБАВЕЗНО СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ

1. Испуњеност критеријума од десет година за изузимање од опорезивања порезом на капитални добитак и непостојање обавезе подношења пореске пријаве на Обрасцу ППДГ-ЗР

Питање:

Физичко лице је власник градског грађевинског земљишта и објекта на земљишту које треба да прода јавном комуналном предузећу. Уколико је конкретно физичко лице власник тих непокретности дуже од десет година, треба ли да плати порез на капитални добитак?

Одговор:

У описаним околностима физичко лице је обвезник пореза на пренос апсолутних права.

Порез на капитали добитак се не плаћа јер је, према наведеним информацијама, испуњен критеријум за пореско изузимање из члана 72а став 1. тачка 5) Закона о порезу на доходак грађана (у наставку: ЗПДГ), према којем се капиталним добитком, односно губитком у смислу овог закона, не сматра разлика настала преносом права, удела или хартија од вредности, када је обвезник извршио пренос права, удела или хартија од вредности које је пре преноса имао у свом власништву непрекидно најмање десет година.

У случајевима у којима не постоји предмет опорезивања порезом на капитални добитак а који су прописани одредбама члана 72а ЗПДГ, не само да не постоји обавеза плаћања пореза на капитални добитак, већ не постоји ни обавеза подношења пореске пријаве на Обрасцу ППДГ-ЗР. У том контексту цитирамо извод из мишљења МФИН, број 011-00-1073/2021-04 од 28.12.2021. године:

„За примање које је сагласно Закону изузето од опорезивања (није предмет опорезивања) уколико су испуњени услови прописани Законом за остваривање пореског изузимања, пореска пријава за утврђивање

пореза на доходак грађана по том основу се не подноси и порез се не утврђује и не плаћа.“

2. Пренос права својине на стану запосленом и пореске последице (поклон, продаја на рате и тренутак стицања права на укњижбу)

Питање:

Које пореске обавезе постоје у случају да се запосленом стан да у власништво без накнаде или да запослени откупи стан у ратама или да дође до класичне продаје? Реч је о другом преносу права коришћења стана и приликом набавке није коришћен претходни ПДВ. Додатно питање је када у случају откупа стана на рате запослени стиче право укњижбе стана?

Одговор:

1. У случају да се стан од стране послодавца преноси у својину запосленом без накнаде, такво давање има карактер зараде у висини тржишне вредности непокретности и подлеже обавези плаћања пореза и доприноса на зараде у складу са општим правилима. Подсећамо на то да се доприноси за обавезно социјално осигурање плаћају до највише месечне основице доприноса која до краја ове године износи 500.360 динара.

Наиме, према одредбама члана 14. Закона о порезу на доходак грађана, зарадом, у смислу овог закона, сматрају се и **примања у облику бонова, хартија од вредности, осим акција стечених у поступку својинске трансформације, новчаних потврда, робе, као и примања остварена чињењем или пружањем погодности**, опраштањем дуга, као и покривањем расхода обвезника новчаном надокнадом или непосредним плаћањем.

Када се стан преноси без накнаде, не постоји обавеза плаћања пореза на пренос апсолутних права.

ПИТАЊА И ОДГОВОРИ У ВЕЗИ СА РАДНИМ ОДНОСИМА

1. Обавезе послодавца поводом достављања решења којим се утврђује потпуни губитак радне способности запосленог

Питање:

Као последица повреде на раду, решењем Фонда ПИО утврђује се од 14. новембра 2023. године потпуни губитак радне способности запосленог, са назнаком да ће се о праву на инвалидску пензију одлучити посебним решењем. Решење о праву на инвалидску пензију још увек није достављено. Које су обавезе послодавца поводом достављања решења којим се утврђује потпуни губитак радне способности запосленог?

Одговор:

Запосленом по сили закона престаје радни однос у складу са одредбама члана 176. став 1. тачка 1) Закона о раду, даном достављања правноснажног решења послодавцу којим је утврђен потпуни губитак радне способности. На овај дан запослени се од стране послодавца одјављује у бази ЦРОСО. Другим речима, дан достављања послодавцу правноснажног решења којим је утврђен потпуни губитак радне способности је последњи дан радног односа код послодавца запосленог који је изгубио радну способност.

Тим поводом, послодавац треба да донесе решење о престанку радног односа. Решење послодавца о престанку радног односа због губитка радне способности запосленог има само декларативно дејство, јер радни однос у овом случају аутоматски престаје даном достављања послодавцу правноснажног решења о утврђивању губитка радне способности запосленог.

Послодавац је дужан да исплати, у складу са Законом о раду и општим актом, запосленом отпремнину при одласку у пензију – **без обзира на то што се ради о инвалидској пензији** – најмање у висини две просечне зараде. Просечном зарадом сматра се про-

сечна зарада у Републици Србији према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за статистику (члан 119. став 1. тачка 1) и став 3. Закона о раду).

Поводом чињенице да запослени остварује право на отпремнину приликом одласка у пензију – без обзира на основ за одлазак у пензију – цитирамо извод из мишљења Министарства рада, број 011-00-717/2017-02 од 27.10.2017. године:

„Према томе, право на отпремнину при одласку у пензију остварује запослени коме престаје радни однос због испуњења услова, односно остваривања права на пензију, без обзира на то да ли се ради о старосној, инвалидској, породичној или превременој старосној пензији.“

Послодавац је дужан да запосленом исплати отпремнину при одласку у пензију најкасније **у року од 30 дана од дана престанка радног односа** (члан 186. став 2. Закона о раду).

2. Да ли премештање запосленог са једног на друго радно место код послодавца утиче на максимални рок трајања уговора о раду на одређено време од двадесет и четири месеца

Питање:

Привредно друштво пријављује запослене на одређено време на период од двадесет и четири месеца на једном радном месту, а после истека тог периода, како би избегло пријаву на неодређено време, то исто физичко лице одјављује са тог радног места и пријављује на друго радно место, опет на одређено време. Да ли је ово у складу са Законом о раду?

Одговор:

Уговор о раду може да се закључи на одређено време, за заснивање радног односа чије је трајање

ПИТАЊА И ОДГОВОРИ У ВЕЗИ СА ФИСКАЛИЗАЦИЈОМ

1. Издавање фискалног рачуна дипломати и пореско ослобођење (ПДВ)

Питање:

Купац у нашој малопродаји је дипломатски представник Амбасаде Босне и Херцеговине, који има право на набавку робе без обрачунатог ПДВ. Како се тај промет евидентира преко електронског фискалног уређаја? Приликом утврђивања обавезе плаћања ПДВ за тај порески период, шта обвезник фискализације и ПДВ треба да поседује и приложи пореском надлежном органу?

Одговор:

У складу са чланом 24. став 1. тачка 16) подтачка (3) Закона о ПДВ („Службени гласник РС“, бр. 84/04, . . . и 138/22 – у наставку: ЗПДВ), ПДВ се не плаћа приликом промета добара и услуга намењених за личне потребе страног особља дипломатских и конзуларних представништва, укључујући и чланове њихових породица, под условом реципроцитета. Разумемо да се у конкретном случају ради о овој ситуацији.

Наведено пореско ослобођење, у складу са чланом 108. Правилника о ПДВ („Службени гласник РС“, бр. 37/21, . . . и 60/23 – у наставку: ППДВ), обвезник ПДВ може да оствари ако поседује:

1. Фотокопију потврде о реципроцитету (она се прибавља од министарства надлежног за иностране послове), и

2. Образац ЛНПДВ (2 примерка).

Обвезник ПДВ уз пореску пријаву за порески период у којем је извршен промет добара доставља један примерак обрасца ЛНПДВ надлежном пореском органу. Ако ће се појединачна испорука добара вршити у одређеном временском периоду (нпр. гориво), један примерак Обрасца ЛНПДВ обвезник може доставити уз пореску пријаву за порески период у којем

је отпочела испорука тих добара. Ако је уговорено да ће се добра испоручивати у периоду дужем од годину дана, примерак Обрасца ЛНПДВ обвезник доставља уз пореску пријаву за порески период у којем отпочиње наредна година испоруке добара.

Имајући у виду Техничко упутство за административни и технички преглед функционалности ЕСИР или Л-ПФР (верзија 1.15), приликом издавања фискалног рачуна наведеном купцу, у поље „ИД купца“ уноси се ознака: „31: број дипломатске легитимације/ЛК“; а у „Опционо поље купца“ уноси се ознака: „21: Број Обрасца ЛНПДВ“. Као ознака пореске стопе за опорезивање промета користи се „Г“ (0% – промет ослобођен ПДВ), то јест ПДВ се не исказује у фискалном рачуну.

2. Исказивање података у Збирној евиденцији на СЕФ по основу рефундације фискалних рачуна за промет

Питање:

Да ли се у Збирној евиденцији на СЕФ исказују подаци о износима извршених рефундација фискалних рачуна у малопродајним објектима? Рефундације се врше на основу уважених рекламација физичких и правних лица (купаца), као и у случају погрешно издатих (дуплираних) фискалних рачуна.

Одговор:

Имајући у виду то да је обвезник фискализације истовремено и обвезник ПДВ, препознате су ситуације за које је значајан члан 44. Закона о ПДВ („Службени гласник РС“, бр. 84/04, . . . и 138/22 – у наставку: ЗПДВ) – више плаћен ПДВ од оног који се дугује, као и ситуације за које је битан члан 21. истог закона – измена пореске основице.

Наиме, у случају дупло издатих фискалних рачуна на којима је исказан обрачунати ПДВ, ради

КРАТКЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

1. ЗАКОН О РАЧУНОВОДСТВУ ДОЗВОЉАВА ВОЋЕЊЕ ПОСЛОВНИХ КЊИГА ПО УГОВОРУ О ДОПУНСКОМ РАДУ

У току претходне и ове године примили смо велики број питања претплатника на тему рационалног организовања вођења пословних књига и састављања финансијских извештаја у ситуацији када због организационе структуре и обима пословања није рационално да правно лице или предузетник вођење пословних књига уступи другом правном лицу или предузетнику који је уписан у Регистар пружалаца рачуноводствених услуга или да за те послове запошљава лице са пуним радним временом, с обзиром на недостатак стручних лица која имају проверено вишегодишње радно искуство на тим пословима.

Већина питања односила се на то да ли и на који начин правно лице или предузетник могу поверити вођење пословних књига физичком лицу, нпр. пензионеру са вишегодишњим искуством на тим пословима или другом физичком лицу које је запослено на тим пословима у другом правном лицу.

Постављена су и питања која се односе на могућност међусобног поверавања вођења пословних књига и састављања финансијских извештаја правних лица чији је већински власник исто физичко лице, ако та лица не представљају групу коју чине матично и зависна правна лица. Другим речима, да ли правна лица чији је већински оснивач исто физичко лице, која нису међусобно повезана капиталом, могу једно другом поверити вођење пословних књига.

У одговорима на постављена питања указивали смо на то, да се проблем вођења пословних књига у конкретним случајевима може решити тако што ће наведена правна лица применити одредбе члана 15. Закона о рачуноводству и вођење пословних књига поверити одређеним запосленим физичким лицима путем уговора за обављање тих послова или ангажовањем одређених физичких лица путем уговора о раду

са непуним радним временом на одређено или неодређено време, уговором о допунском раду, уговором о делу и друго. **Битно је да се вођење тих послова поверава физичким лицима по одређеном уговору, а не правним лицима и предузетницима који нису уписани у Регистар пружалаца рачуноводствених услуга који се води код АПР.**

Наводили смо примере да шеф рачуноводства који је запослен у једном привредном друштву са пуним радним временом, може закључити уговор о допунском раду са другим привредним друштвом којим ће се дефинисати да ће се допунски рад односити на вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја тог друштва. У том случају испуниће се услови из члана 15. Закона о рачуноводству, с тим што услове за вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја друго привредно друштво треба да пропише својим општим актом у складу са тим одредбама Закона. На исти начин могу поступати и предузетници.

Напомињемо да једно лице може закључити више уговора о допунском раду са различитим послодавцима, али се увек мора водити рачуна о максималном трајању допунског рада. То значи да радно време по основу свих уговора о допунском раду збирно не сме да пређе једну трећину пуног радног времена, односно укупно радно време по основу више потписаних уговора о допунском раду не сме да траје дужи од 13 часова и 20 минута недељно.

Уговор о допунском раду може се закључивати у свим областима и свим пословима код послодавца, без сагласности и без обавештавања послодавца са којим је закључен уговор о раду, а ограничења су прописана за неке делатности (здравство, предшколско, основно и средње образовање, државне службе и др.). Детаљнија објашњења о допунском раду дата су у ПС 15 и 16/22.

Осим допунског рада, шеф рачуноводства у једном правном лицу може се ангажовати по уговору о раду са **непуним радним временом код више послодава-**

МИШЉЕЊА НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА У ВЕЗИ СА ПРИМЕНОМ ПРОПИСА

ПОРЕЗ НА ДОХОДАК ГРАЂАНА

1. Губитак права на олакшицу из члана 21ж ЗПДГ и 45ђ ЗДОСО када у току коришћења пореског ослобођења престане радни однос једном квалификованом новозапосленом лицу код послодавца који је започео обављање делатности после 31. децембра 2019. године

Размотрили смо ваш захтев за мишљење, који се односи на примену пореске олакшице за запошљавање квалификованих новозапослених лица.

С тим у вези, са становишта пореза на доходак грађана дајемо одговор:

Према наводима из дописа, привредно друштво је основано у фебруару 2020. године. На дан 31. децембра 2020. године привредно друштво је имало пет запослених за које је послодавац користио олакшицу по основу запошљавања квалификованих новозапослених лица. Даље, указује се да су се након тога у привредном друштву запослила још четири лица за које послодавац није користио олакшицу, тако да је 31. јула 2021. године у привредном друштву било запослено укупно девет запослених, и то петоро квалификованих новозапослених лица за које је послодавац користио олакшицу и четворо за које није користио олакшицу. Наводи се да је на дан 31. јула 2021. године престао радни однос једном квалификованом новозапосленом лицу по основу чијег запошљавања је послодавац користио олакшицу, тако да је смањен број запослених на осам запослених, и то четворо квалификованих новозапослених лица за које је послодавац користио олакшицу и четворо по основу чијег запошљавања није користио олакшицу.

Према одредби члана 21ж став 1. Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС“, бр. 24/01, . . . и 138/22 – у даљем тексту: Закон), послодавац који заснује радни однос са лицем које се у складу са одредбама ст. 5. и 6. овог члана може сматрати

квалификованим новозапосленим (у даљем тексту: квалификовано новозапослено лице), ослобађа се обавезе плаћања обрачунатог и обустављеног пореза из зараде квалификованог новозапосленог лица, за зараду исплаћену закључно са 31. децембром 2022. године.

Према члану 21ж став 9. Закона, пореско ослобођење из става 1. овог члана може да оствари и послодавац који започне обављање делатности после 31. децембра 2019. године.

Одредбом члана 21ж став 12. Закона, прописано је да изузетно од става 11. овог члана, ако у току коришћења пореског ослобођења послодавац из става 9. или става 10. овог члана смањи број запослених у односу на дан 31. децембар године у којој је започео обављање делатности, престанком радног односа лица које се не сматра квалификованим новозапосленим лицем, губи право да

користи пореско ослобођење за онај број квалификованих новозапослених лица за колико је смањен број запослених у односу на дан 31. децембар године у којој је започео обављање делатности, при чему, у случају када је пореско ослобођење остварено за више квалификованих новозапослених лица, прво губи ослобођење за оно квалификовано новозапослено лице са којим је раније засновао радни однос.

Чланом 6. Закона о изменама и допунама Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС“, број 118/21 – у даљем тексту: Закон о изменама и допунама) измењен је члан 21ж Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС“, бр. 24/01, . . . и 44/21), тако да је одредбом става 12. тог члана прописано да ако у току коришћења пореског ослобођења послодавац смањи број запослених у односу на дан 31. децембар године у којој је започео обављање делатности, престанком радног односа лица које се не сматра квалификованим новозапосленим лицем, губи право да користи пореско ослобођење за онај број ква-

РОКОВНИК ЗА ПОДНОШЕЊЕ ПРОПИСАНИХ ОБРАЧУНА И ЗА ПЛАЋАЊЕ ОБАВЕЗА У МЕСЕЦУ ДЕЦЕМБРУ 2023. ГОДИНЕ

Ред. бр.	О П И С	Рок	Број „Привредног саветника“ у којем смо дали објашњења
1	2	3	4
1	Плаћање по основу обавезе запошљавања особа са инвалидитетом и електронско подношење Обрасца ИОСИ за месец новембар 2023. године	5. XII	7/21
2	Обавеза правних лица и предузетника – исплатилаца прихода по основу естрадних програма забавне и народне музике и других забавних програма да надлежној Пореској управи доставе писмено обавештење о закљученим уговорима са интерпретатором и другим ангажованим лицем у новембру 2023. године, у складу са чланом 108а став 7. Закона о порезу на доходак грађана	5. XII	25/10 и 18/17
3	Јавна предузећа и њихова зависна друштва на Web апликацији РИНО – Рокови измирења новчаних обавеза, достављају извештај о неизмиреним обавезама јавних предузећа према привредним субјектима за месец новембар 2023. године	5. XII	13/13, 6/18 и 9/21
4	Плаћање накнаде за дозволу, односно одобрење за приређивање игара на срећу и накнаде за приређивање класичних и посебних игара на срећу, у складу са Законом о играма на срећу	5. XII	8/20, 14 и 15/20 и 8/21
5	Обавеза приређивача игара на срећу на аутоматима да Управи за игре на срећу, у саставу Министарства финансија, доставе збир дневних обрачуна за сваки аутомат – Образац ЗДП, за месец новембар 2023. године	5. XII	8/20, 14 и 15/20 и 8/21
6	Обавеза приређивача игара на срећу – клађења, да Управи за игре на срећу, у саставу Министарства финансија, поднесу обрачун промета за свако уплатно-исплатно место кладионице, на Обрасцу МОП, за месец новембар 2023. године	5. XII	8/20, 14 и 15/20 и 8/21
7	Обавеза приређивача игара на срећу на аутоматима да Управи за игре на срећу, у саставу Министарства финансија, поднесу Образац СБ – Стање механичких и електронских бројчаника, за месец новембар 2023. године	5. XII	8/20, 14 и 15/20 и 8/21
8	Обавеза приређивача игара на срећу у играчницама да Пореској управи и Управи за игре на срећу доставе Збирни месечни обрачун накнаде за приређивање посебних игара на срећу у играчницама – Образац ЗМОН, за месец новембар 2023. године	5. XII	8/20, 14 и 15/20 и 8/21
9	Уплата наплаћене боравишне таксе за месец новембар 2023. године, у складу са Законом о угоститељству	5. XII	21/19
10	Достављање Народној банци Србије извештаја о резидентима и нерезидентима – имаоцима хартија од вредности на Обрасцу ХОВ-ДАП у складу са Одлуком о извештавању о пословима с хартијама од вредности – само ако је на дан 30. новембра 2023. године стање на рачуну клијента веће од нуле	7. XII ¹	16/17

¹ Крајњи рок за достављање извештаја је пети радни дан од почетка месеца, а у децембру пети радни дан је 7. децембар 2023. године.

АКТУЕЛНИ ПОДАЦИ

1. ПРОСЕЧНА МЕСЕЧНА ЗАРАДА ПО ЗАПОСЛЕНОМ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

МЕСЕЦ 2023. године	Број „Службеног гласника РС“	Бруто зарада		Нето зарада	
		износ	ланчани индекс	износ	ланчани индекс
Јануар (Укупно)	23/23	114.228,00	99,1	82.769,00	98,3
Фебруар (Укупно)	33/23	112.212,00	98,2	81.359,00	98,3
Март (Укупно)	43/23	117.669,00	104,9	85.485,00	105,1
Април (Укупно)	53/23	115.631,00	98,3	83.812,00	98,0
Мај (Укупно)	61/23	118.992,00	102,9	86.220,00	102,9
Јун (Укупно)	71/23	118.025,00	99,2	85.539,00	99,2
Јул (Укупно)	82/23	115.664,00	98,0	83.781,00	97,9
Август (Укупно)	93/23	118.918,00	102,8	86.112,00	102,8

2. МИНИМАЛНА ЗАРАДА

Запослени има право на минималну зараду за стандардни учинак и време проведено на раду. Основица за обрачун социјалних доприноса је бруто минимална зарада. Уколико је бруто минимална зарада виша од најниже основице, допринос се обрачунава на БМЗ, а уколико је БМЗ нижа, основица за обрачун доприноса је најнижа основица. Минимална зарада за период јануар–децембар 2023. године („Службени гласник РС“, бр. 105/22) утврђена је у нето износу од 230 динара по радном часу и примењује се од 1.01.2023. године.

За исплате које се врше од 1. јануара до 31. децембра 2023. године, минимална зарада износи:

Ред. бр.	Месец 2023.	Број сати у месецу	Нето мин. зарада	Бруто мин. зарада
1	Фебруар и Април	160	36.800	49.399,14
2	Јул, Септембар и Децембар	168	38.640	52.023,97
3	Јануар, Јун, Октобар и Новембар	176	40.480	54.648,79
4	Март, Мај и Август	184	42.320	57.273,61

Минимална зарада увећава се за износ регреса за годишњи одмор, топлог obroка, као и за износ увећане зараде за минули рад, за рад у дане празника (државних и верских), за рад ноћу и за прекоремени рад.

3. НАЈНИЖА МЕСЕЧНА ОСНОВИЦА ЗА ОБРАЧУН СОЦИЈАЛНИХ ДОПРИНОСА

Најнижа месечна основица за обрачун доприноса за обавезно социјално осигурање износи **35.025** динара (100.072 x 35%), а примењује се од 1. јануара 2023. године. Најнижа месечна основица примењује се до краја 2023. године, а објављена је у „Службеном гласнику РС“, бр. 143/22.

4. НАЈВИША ОСНОВИЦА ЗА ПЛАЋАЊЕ ДОПРИНОСА ЗА СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ

Највиша основица за плаћање доприноса за социјално осигурање износи **500.360** динара (100.072 x 5), а примењује се од 1. јануара до 31. децембра 2023. године. Највиша месечна основица доприноса објављена је у „Службеном гласнику РС“, бр. 143/22.

5. ИЗВРШАВАЊЕ ОБАВЕЗЕ ЗАПОШЉАВАЊА ОСОБА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ ЗА ОКТОБАР 2023. ГОДИНЕ

1. Уплатом **50%** просечне зараде по запосленом у Републици у износу од **59.459,00** динара до **6. новембра 2023. године** (5. новембар је недеља) (**118.918 x 50%**), на прописани рачун: **840-745126843-22**, са позивом на број одобрења (БОП) додељен од Пореске управе – за једну особу са инвалидитетом.

ИЗАШЛА ЈЕ ИЗ ШТАМПЕ НОВА КЊИГА ПРИВРЕДНОГ САВЕТНИКА

ПРИРУЧНИК ЗА ЕЛЕКТРОНСКО ФАКТУРИСАЊЕ, ЕЛЕКТРОНСКО ЕВИДЕНТИРАЊЕ ОБРАЧУНА ПДВ И ФИСКАЛИЗАЦИЈУ

У складу са Законом о електронском фактурисању, Законом о ПДВ и Законом о фискализацији

Привредни саветник је одлучио да сва своја досадашња знања и искуства о примени Закона о електронском фактурисању, Закона о фискализацији и њихово уклапање у правила о ПДВ, стечена кроз писање стручних текстова у часопису, пружање свакодневних консултантских услуга претплатницима, као и кроз већи број одржаних семинара, обједини и изда ново издање у форми приручника који на једном месту садржи сва заокружена објашњења из наведених прописа.

Приручник садржи детаљна, свеобухватна и на великом броју реалних примера из праксе приказана објашњења у вези са применом прописа о електронском фактурисању и фискализацији, као и њиховим ПДВ аспектима.

Приручник је усаглашен са свим важећим прописима из области електронског фактурисања, фискализације и ПДВ, укључујући и **нови Правилник о електронском фактурисању који се примењује од 1. јула 2023. године.**

Нови Правилник о електронском фактурисању („Службени гласник РС“, бр. 47/2023 од 8. јуна 2023. године) замењује три ранија Правилника и доноси значајан број новина и измена у област електронског фактурисања и електронског евидентирања ПДВ преко система електронских фактура.

У првом делу књиге обрађена је практична примена Закона о електронском фактурисању, тј. материја издавања, пријема, процесуирања, сторнирања, чувања и архивирања електронских фактура и електронског евидентирања (појединачног и збирног) обрачуна ПДВ преко СЕФ, а у другом издавању фискалних рачуна и уопште примена Закона о фискализацији.

Руководећи се, пре свега, реалним потребама субјеката приватног и јавног сектора, а на основу свакодневних контаката са корисницима система електронских фактура и решавања њихових оперативних проблема у примени наведених закона, у Приручнику смо велику пажњу посветили обради релевантних повезаних ПДВ аспеката електронских фактура и фискалних рачуна као што су: начин исказивања података из електронских фактура у Обрасцу ПОПДВ и пореској пријави, питања настанка пореске обавезе и права на одбитак претходног пореза, корекцијама обрачунатог и претходног пореза по основу измене уговорене накнаде и сторнирања рачуна, валидношћу фискалног рачуна као ПДВ документа и рачуноводствене исправе и сл. Приручник садржи одговоре на најчешћа питања која смо добили од наших корисника у нашој досадашњој саветодавној подршци корисницима система електронских фактура.

Цена Приручника износи **10.000 динара, без ПДВ** (тј. 11.000 динара са ПДВ).

Ne mora da bude problematično...

Unapredite poslovanje potpuno efikasnim rešenjima!

Vaučeri, poklon kartice?

Višenamenski ili jednonamenski.
Fizički ili elektronski.
Brza integracija sa vašim sistemom.

Loyalty programi?

Jedna platforma za sve kanale prodaje.
Model i rešenje prilagođeno vama.
Potpuna pravno finasijska sigurnost.

150+ partnera

Našu partnersku mrežu čini više od 100 firmi sa preko 150 različitih brendova.

35+ šoping centara

Naši partneri su prepoznati u više od 35 najpoznatijih šoping centara širom Srbije.

1500+ lokacija

Kupci koriste naše višenamenske vaučere na preko 1500 lokacija u 9 zemalja.

Implementacija i distribucija poklon vaučera u Jugoistočnoj Evropi:

